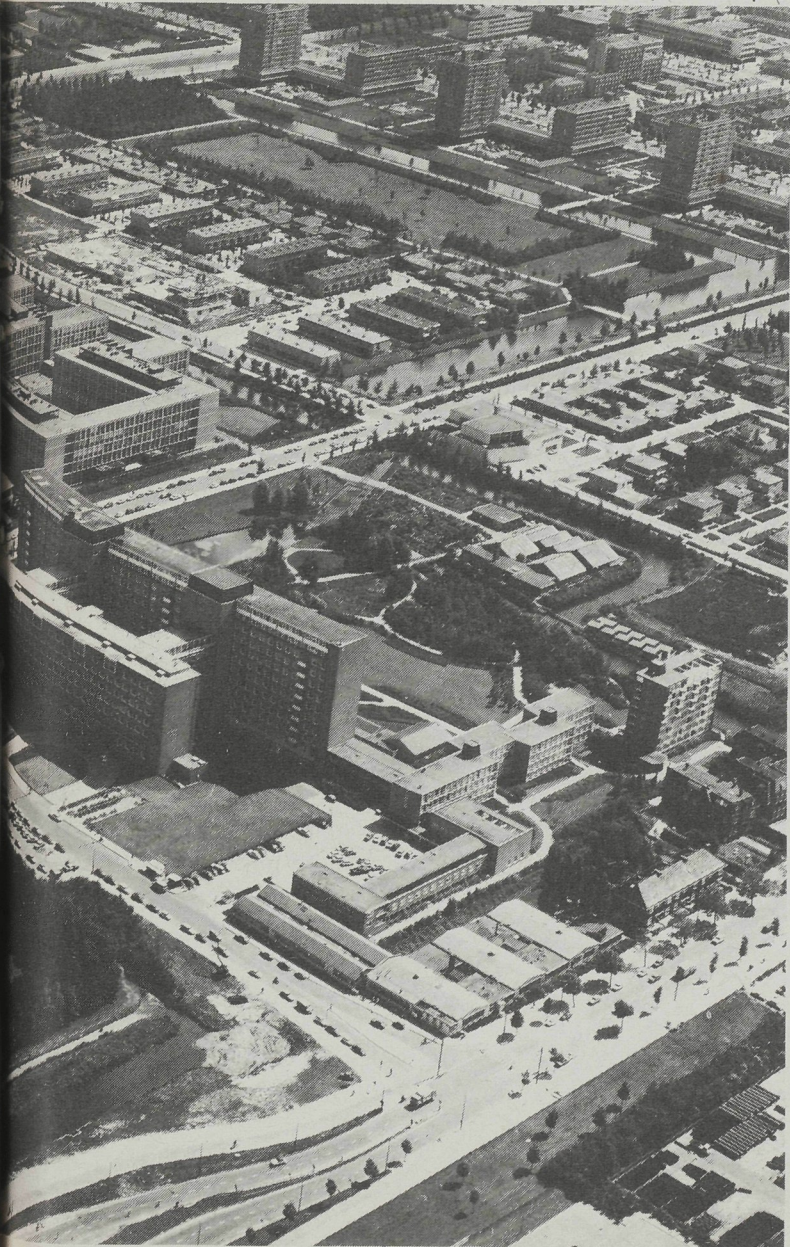

dat mijn benoeming tot lector van diepe betekenis voor mij is, ook voor mijn persoonlijk leven. Dit moet u verstaan vanuit het gegeven, dat ik tot mijn zeventiende jaar alleen door wat ik op school hoorde met mijn tijd en de cultuur van mijn tijd kennis maakte. Voorts correspondeerde het soort christendom dat mij was aangereikt, gekoppeld aan het maatschappelijk milieu van een eenvoudige arbeider, met een slavenmentaliteit, die zelfbestendigend en dus praktisch ondoorbreekbaar is. *'Wat de heren beslissen is rechtvaardig en wijs'*, was het devies. Ook ik heb lange tijd zo gedacht. De passage uit mijn groenenlied *'ons laag peil, heren, haal 't omhoog'* was mij uit het hart gegrepen. U kunt zich indenken wat er in mij omgegaan is toen langzamerhand bleek dat het allemaal erg tegenviel met die heren.

Voorts zal een ieder die de verhoudingen en het spel der krachten in onze maatschappij een beetje kent duidelijk zijn, dat de genoemde instelling helemaal niet te combineren is met het soort functie dat ik nu bekleed. De Vrije Universiteit onderscheidt zich in de praktijk niet of nauwelijks van hoe het in het algemeen toegaat. Dat heeft mijn leven bij tijden extra bemoeilijkt. Er is immers een trek aan onze universiteit, die ontbreekt aan andere. Die trek vindt, grondslag en doelstelling ruim geformuleerd samenvattend, zijn oorsprong in het besef, dat alleen die wijze van functioneren voor het verschijnsel mens in interactie met soortgeno-

Foto: Aerophoto-Schiphol

ten toekomst heeft, die geëxempleerd wordt in de joodse traditie, en in die vorm ook wordt aangereikt. Het Abrahamitisch avontuur, het breken met de ban van de eigen cultuur, en vanuit die bevrijding omzien naar gefixeerde (gebonden) en vertrapte medemensen, zoals dat in de gestalten van Abraham, Mozes en Jezus tot uitdrukking gekomen is, correspondeert met deze wat men kan aanduiden als bijbelse wijze van functioneren. Ik heb duidelijk gesproken van een besef. Dat er van daaruit een doelstelling is geformuleerd, die men probeert operationeel te maken, is historisch gezien begrijpelijk. Een open discussie hierover is echter moeilijk. Dat er iets wringt tussen besef en doelstelling blijkt niet alleen uit de mislukte genoemde actie voor het Christelijk Instituut in Zuid-Afrika. De gedachte dringt zich soms op dat het christendom van onze universiteit alleen geleid heeft tot een soort schuldbesef, dat dan enkelingen of groepen bij tijden aanzet tot een of andere daad of actie. Iets dergelijks meen ik te bespeuren bij een bepaalde uiting, die eens mede karakteristiek was voor onze universiteit, te weten de opening van de dag met gebed bij het eerste ochtendcollege.

Deze uiting was voor mij in mijn studententijd nagenoeg het enige, waaruit ik iets aflas van het bijzondere van de Vrije Universiteit, vooral ook omdat ik daarin een docent anders kon meemaken dan als docerend wetenschapsman. Steeds meer docenten laten thans iets dergelijks achterwege of zoeken naar een vorm, die voor hen wel aanvaardbaar is. Helemaal begrijpelijk in deze tijd, waarin de uitingsvorm van het gebed meer en meer in diskrediet raakt. Ook ik heb dit voorjaar gebroken met deze traditie, die ik vanaf het begin, voorjaar 1967 hooggehouden had.

Wat zich hier ook ontwikkelt lijkt mij symptomatisch voor een tekort aan zelfkennis van onze universiteit. De verhouding besef-doelstelling is onduidelijk. Het woord kapel kan dan hoogstens een zekere weemoed uitdrukken, laat staan de gedachte er een te bouwen.' Aldus dr. Lodder.

Hoefnagels

De artikelen van prof. Hoefnagels vatte VU-magazine als volgt samen:

'De wetenschap leidt kortzichtige, niet echt wetende mensen op, want zij krijgen geen weet van de samenhangen, waarin hun wetenschap een schakel vormt. Specialisatie maakt dat men naast en tegen elkaar inwerkt. Een belangrijk gedeelte van het wetenswaardige en voor systematisch onderzoek vatbare, sluit de gebruikelijke wetenschapsbeoefening buiten haar belangstelling omdat er 'geen vraag' naar is. Zij verzuimt de maatschappij de harde waarheid over haarzelf voor te houden en de mensen weet te geven van de consequenties van hun handelen. In dit opzicht loopt ze achter bij de kerk. Straks als de zaken zijn misgelopen, zal de wetenschappers verweten worden de mensen onwetend te hebben gelaten omtrent de gevaren waarop zij met volle zeilen afstevenen. Waarvoor heeft men dan indertijd de wetenschappers betaald?'

